

angaaende Alderstillæggene, derhos efter Mindretallets Forslag er sammenblandet med det Tilskud, som Statskassen giver til Pensjonsbyrden for de forskjellige Amtsraads kredse, saa vil Resultatet blive, at Statskassen kommer til at deeltage for en Deel i Alderstillægget, og jeg maa lægge alle dem paa Sinde, som interessere sig for, at Ordningen og Bestyrelsen af Skolevæsenet mere og mere udgaaer fra den egentlige Statsstyrelse og gaaer over til at blive en Communesag, at vægre sig imod at faae et for stort Tilskud fra Statskassen, thi det kan ikke være Andet, end at fra den Side, hvorfra Tilskuddene komme, der maa ogsaa Bestyrelsen tilsidst gaae over. Man kan ikke sætte Communerne til at forvalte Statsmidlerne, og jeg troer, at Principet, at føre Skolevæsenet ind paa denne Vej, er begyndt ved et saadant Forslag som det nævnte. Det er allerede af en æret Rigsdagsmand for Veile (Jørgensen) bemærket, at det rimeligvis vil blive Tilfældet, at Alderstillægget efter Mindretallets Forslag for den største Deel eller i større Forhold vil tilfalde Skolelærere i Landets bedre Egne fremfor Skolelærere i de mindre gode Egne af Landet, idet der vil være en stadig Tragten efter at komme til de bedre Egne, og det vil altsaa blive de Skolelærere, der have en længere Tjenestetid, som ere i de bedre Egne, og den ærede Cultusminister har allerede gjort opmærksom paa, at, naar man saaledes her samler de adskilte Skolefonds til en fælles Kasse med Hensyn til Udredelse af Alderstillæg, da vil det meget ofte indtræde, at der fra en Skoleraadskreds af Bidragene af dette gaaer en stor Deel over til Alderstillæg til Lærere i andre Skolefondskredse, og jeg troer, at det er Noget, man meget skal vogte sig for. Det vil vække en høj Grad af Misfornøielse. — Efter Udkastet skal der udredes en Rigsdaler af hver 12 Lønder Hartkorn, som skulde medgaae til Alderstillæg, og alt dette vil være en nye Byrde for Befolkningen. Vil man nu have noget til dermed at gjøre virkelige Forbedringer ved Underviisningen og fremme en bedre og høiere Underviisning i Skoleraadskredse, saa maa man altsaa vente at maatte komme til at gribe til et større Bidrag, men der er nu som Maximum, før Statskassen skyder til, sat 12 §. pr.

Td. Hartkorn, og forudsat, at de større Amter have omtrent 24,000 Tdr. Hartkorn, vil der, naar der for Alderstillæggene fragaer 8 §. pr. Lønde Hartkorn, og hvilket Alderstillæg ofte ikke vil tilfalde Lærerne i selve Districtet, af 12 §. kun blive 4 §. tilbage pr. Lønde Hartkorn, og det vil for et Amt med 24,000 Tdr. Hartkorn udgjøre omtrent 1000 Rd. aarligt, hvilket altsaa er den Sum, som et Amt kan have til Raadighed til en høiere Underviisning i Amtet, uagtet der dog udredes omtrent 3000 Rd. til Skolevæsenet af Amtet, og jeg troer, at det vil være et saa lidet Besløb, at det ikke vil kunne blive stort, men, naar vi beholde Regjeringsudkastet, bliver Amtets Bidrag til Alderstillægget dog anvendt i Amtet selv, og det vil altsaa kunne bidrage til at holde gode Skolelærere tilbage i et Amt, istedetfor at de ellers kunde have Lyst til at forflyttes til et andet Amt, hvor Embedet var bedre, idet de efter Mindretallets Forslag ville føre deres Ret til Alderstillæg med sig ved at forflyttes til et andet Amt. Jeg troer derfor, at Mindretallets Forslag, hvad der ellers kan tale til Fordeel for det, er af en saa betænkelig Beskaffenhed, at Thinget ikke bør gaae ind derpaa.

Schøller: Jeg maa være ganske enig med den ærede sidste Taler i at anse dette Forslag af Mindretallet for meget betænkeligt. Det er ganske vist, at denne Lov ikke vil blive modtaget med saa særdeles Indest, da den i det Hele taget kun gaaer ud paa at paalægge Communerne større Byrder uden at fremme en virkelig Reform i Skolevæsenet, hvorved Underviisningen kunde blive bedre. Imidlertid er der enkelte Punkter i Loven, som ere tiltalende for Communerne, jeg skal her blandt andre nævne Indstillingsretten ved Skolelærerembedernes Besættelse; ligesom jeg ogsaa anseer Bestemmelsen angaaende Anvendelsen af Skolefondens Midler for heldig, da det navnlig er bestemt, at de kunne anvendes til flere særdeles heldige Diemed, men hvis man gaaer ind paa det Forslag, der af Mindretallet er stillet til en Forandring af § 10, saa vil det jo udfordre et større Bidrag af Skolefonden, og det, som saaledes udfordres